

The image features a central text box with five horizontal bands of color: light green, dark blue, medium blue, bright blue, and light blue. Above and below this box are abstract, dark blue geometric shapes consisting of horizontal and vertical bars connected by arrows. The arrows point in various directions: up, down, and right. The overall composition is symmetrical and modern.

Routekaart voor ondersteuning

van (hoog)begaafde

leerlingen in het basisonderwijs

Inhoud

Deze routekaart geeft per ondersteuningsniveau weer hoe de ondersteuning voor (hoog)begaafde leerlingen kan worden ingevuld. De routekaart kan aanvullend worden ingezet en sluit aan op de beschrijving van de basis- en extra ondersteuning van samenwerkingsverband Plein 013 ([Ondersteuningsplan 2022-2025](#)). Deze digitale versie van de routekaart bevat [doorklik mogelijkheden](#) naar meer informatie en een uitgebreide begrippenlijst ([klik hier](#)).

www.point013.nl/producten-point/

Passend onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen

Alle leerlingen hebben recht op onderwijs dat tegemoetkomt aan hun kwaliteiten en mogelijkheden ([Rijksoverheid, n.d.](#)). Dit betekent dat basisscholen de verantwoordelijkheid hebben om **ook (hoog)begaafde leerlingen** passende ondersteuning te bieden. Wanneer een leerling meer nodig heeft dan de basisondersteuning, kan bekeken worden welke extra ondersteuning passend is ([ministerie OCW, 2022](#)). Daarnaast kan bekeken worden hoe deze extra ondersteuning in de school of in de buurt (in samenwerking met andere scholen in de buurt) geboden kan worden. In het Ondersteuningsplan 2022-2025 van Plein 013 wordt ook omschreven hoe de basisondersteuning en de extra ondersteuning op de scholen vormgegeven dient te worden.

Scholen in de buurt werken samen om tegemoet te kunnen komen aan de ondersteuningsbehoeften van een (hoog)begaafde leerling. In sommige buurten zijn er [begaafdheidsprofiel scholen](#). Zij kunnen in de basisondersteuning en de extra ondersteuning vaak wat meer bieden om deze leerlingen goed te begeleiden.

Wanneer het scholen in de buurt niet lukt om tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen, kan gebruik worden gemaakt van voorzieningen binnen het samenwerkingsverband.

Ondersteuningsniveaus

Basis- en extra ondersteuning vanuit Plein 013

De routekaart is gebaseerd op de beschrijving van de basis- en extra ondersteuning van samenwerkingsverband Plein 013 ([Ondersteuningsplan 2022-2025](#)). De ondersteuning van leerlingen wordt beschreven in drie niveaus, vergelijkbaar met de [Handreiking 'Helderheid rond passend onderwijs'](#).

- In **niveau 1**, de onderste laag, krijgt de leerling basisondersteuning in de eigen school.
- In **niveau 2**, de middelste laag, krijgt de leerling externe ondersteuning.
- In **niveau 3**, de bovenste laag, krijgt de leerling gespecialiseerde ondersteuning buiten de eigen school.

Ondersteuningsniveaus

Trap met vijf ondersteuningsniveaus in de praktijk

Voor deze routekaart worden vijf niveaus gehanteerd ([Van Gerven et al., 2015](#)). Dit omdat er in de praktijk een duidelijk onderscheid zit in niveau 1a-1b en 2a-2b. Door de niveaus van Van Gerven et al. (2015) te hanteren, krijgen leerkrachten een beter beeld hoe dit er in de praktijk uitziet.

Er wordt een **trap** als metafoor gebruikt: de betrokkenen bewandelen samen een pad, waarbij de voorgaande trede(n) altijd een basis is/zijn voor de volgende trede. De praktische invulling van activiteiten kunnen per niveau per school verschillen en binnen de mogelijkheden en visie van de school worden vormgegeven ([Bakx et al., 2021](#); Van Gerven et al., 2015). Het doel is voor elke (hoog)begaafde leerling passend onderwijs te realiseren. Voor elke individuele leerling moet apart bekeken worden welke traptrede het beste aansluit.

De trap staat op de achterzijde nogmaals afgebeeld.

Tip: Bekijk de praktijkgidsen van Van Gerven (2015) voor de rol van de leerkracht en intern begeleider in het onderwijs aan begaafden.

Ondersteuningsniveaus

NIVEAU 1A. Basisondersteuning in elke groep

BETROKKENEN

Leerling en ouders
Leerkracht (verantwoordelijk)
Intern begeleider/ Kwaliteitscoördinator

ACTIES

Leerling in beeld brengen: Kenmerken van (hoog)begaafdheid signaleren (zie achterzijde).

Aanpassingen/differentiatie lesaanbod: Verdiepen in het reguliere lesaanbod of binnen de methode (zie niveau 1b).

Beleid en/of kwaliteitskaart waarborgen: Specifiek gericht op (hoog)begaafdheid.

VASTLEGGING door leerkracht & (tussentijds) evalueren

FINANCIËN

Lumpsum (begrippenlijst)

Aan de slag!

Gebruik een signaleringsinstrument om een vermoedelijk (hoog)begaafde leerling in kaart te brengen. Er zijn veel verschillende signaleringsinstrumenten die kunnen helpen om een vermoedelijk (hoog)begaafde leerling goed in beeld te brengen. Zie de [begrippenlijst](#) voor tips.

Praktische invulling

Vroeger werd gedacht dat een hoge intelligentie de enige onderliggende factor van (hoog)begaafdheid was. Iemand die een IQ van 130 of hoger op een intelligentietest behaalde, werd (hoog)begaafd genoemd. Tegenwoordig wordt verder gekeken dan alleen een hoge intelligentie. Zo worden bijvoorbeeld een creatief denkvermogen en motivatie ook als kenmerken van (hoog)begaafdheid gezien. De definitie van (hoog)begaafdheid bestaat (nog) niet, maar een aantal bekende wetenschappelijke en praktijkgerichte [visies op \(hoog\)begaafdheid](#) worden in modellen beschreven door: Renzulli, Mönks, Heller, Gagné, Sternberg, Kieboom, Dabrowski en Betts & Neihart.

Notitie voor jezelf

- Welke kenmerken horen volgens jou bij (hoog)begaafdheid? Gebruik bovenstaande modellen.
- Op welke manier wil je (hoog)begaafdheid signaleren?

NIVEAU 1B. Basisondersteuning met afstemming op specifieke ondersteuningsbehoeften

EXTRA BETROKKENEN

+ Hoogbegaafdheidsexpert (HB-expert)

+ Professionele leergemeenschappen met HB-experts

ACTIES

Kindgesprek tussen leerling en leerkracht/HB-expert: Gericht op de behoeften van de (hoog)begaafde leerling.

Aanpassingen lesaanbod: Compacten, verrijken en versnellen in de eigen groep (zie achterzijde).

Beleid en/of kwaliteitskaart raadplegen: Specifiek gericht op (hoog)begaafdheid.

VASTLEGGING door leerkracht & (tussentijds) evalueren

FINANCIËN

Lumpsum (begrippenlijst)

Aan de slag!

Compacten, verdiepen, verrijken & versnellen

Wanneer een (hoog)begaafde leerling specifieke onderwijsbehoeften heeft, kunnen verschillende interventies gedaan worden. Een oudergesprek kan input geven over wat een goede eerst volgende stap zou kunnen zijn, maar ook het voeren van een kindgesprek kan veel waardevolle informatie geven over de eerstvolgende stap. Voor een kindgesprek kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van [Praat en Teken](#).

Praktische invulling

Gebruik bijvoorbeeld onderstaande bronnen om het compacten, verdiepen, verrijken en/of versnellen goed uit te voeren:

- Knapzak praktijkgidsen (Van Gerven, 2015)
- Compacten per methode in Digitaal Handelingsprotocol Begaafdheid ([DHH](#))
- [Versnellingswenselijkheidlijst CBO Nijmegen](#)
- Site POINT013: materiaalbeschrijvingen/ kennisclips www.point013.nl
- SLO: www.slo.nl/thema/meer/begaafde-leerling voor o.a. platen om met ouders en leerlingen in gesprek te gaan
- [EnIQma](#): De blauwe kaartjes van de stap "plannen".

Notitie voor jezelf

Welke bronnen wil je onderzoeken om de begeleiding voor jouw (hoog)begaafde leerling(en) vorm te geven?

NIVEAU 2A. Extra ondersteuning in de groep/school

EXTRA BETROKKENEN

- + Ondersteuningsteam
- + Begeleider Passend Onderwijs

ACTIES

Ontwikkelingsperspectief (OPP) opstellen: Passend bij de ondersteuningsbehoeften van de (hoog)begaafde leerling (zie achterzijde).

Individuele aanpassingen lesaanbod. (zie niveau 1b)

Andere extra ondersteuning: Bijvoorbeeld contact met peers in de school of ondersteuning bij het 'leren leren'.

Kindgesprek met leerling en leerkracht/ HB-expert: Gericht op de doelen van de (hoog)begaafde leerling.

OPSTELLEN OPP door leerkracht en Intern Begeleider
& OPP (tussentijds) evalueren

FINANCIËN

Ondersteuningsbudget

Aan de slag!

Het Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Passend onderwijs wil dat de ondersteuning aan leerlingen met ondersteuningsbehoeften planmatig en resultaatgericht verloopt en daarom is een ontwikkelingsperspectief voor deze doelgroep verplicht ([ministerie OCW](#)). Het ontwikkelingsperspectief vormt de basis waarin de planning, inrichting en organisatie van de extra ondersteuning aan de leerling met extra ondersteuningsbehoefte worden omschreven. Het is aan het bevoegd gezag (Intern Begeleider/ Kwaliteitscoördinator) van de school om het ontwikkelingsperspectief op te stellen.

Praktische invulling

Denk bij het opstellen van een OPP aan het beschrijven van de onderwijsbehoeften aan de hand van de IVO velden (Indicatiestelling Vanuit Onderwijsbehoeften, Miedema, 2012):

- Hoeveelheid aandacht/handen in de klas
- Onderwijsmaterialen
- Ruimtelijke omgeving
- Expertise
- Samenwerking met externe organisaties

Notitie voor jezelf

Welke IVO velden zijn nog onvoldoende in beeld en vereisen nog onderzoek?

NIVEAU 2B. Extra ondersteuning met externe expertise

EXTRA BETROKKENEN

- + Ondersteuningsteam (besluitvorming i.p.v. informierend)
- + Samenwerkingsverband Plein 013
- + Gespecialiseerde praktijk
- + Werkveld van experts (o.a. Talentnetwerk, PO-VO)
- + Wijkexperts

ACTIES

Bekijk mogelijkheden voor expertise in de buurt (zie achterzijde):

- voor aanvullende expertise
- voor contacten met peers, zoals begaafdheidsprofiel scholen, bovenschoolse plusklassen

AANVULLEN OPP o.b.v. expertise van betrokken experts & OPP (tussentijds) evalueren

FINANCIËN

Ondersteuningsbudget

Aan de slag!

Extra Ondersteuning

Extra ondersteuning komt 'bovenop' de basisondersteuning. Elke school beschrijft in het schoolondersteuningsprofiel (SOP) welke extra ondersteuning zij kan bieden en hoe zij dat organiseert. Het schoolondersteuningsprofiel is te vinden op de website van de school of in de schoolgids.

Experts in het werkveld

Om in contact te komen met HB-experts uit het werkveld kan gebruik worden gemaakt van verschillende bestaande regionale netwerken, zoals:

- Talentnetwerk
- PLG / Werkgroep hoogbegaafdheid per stichting
- Buurtvoorzitters In De Buurt Gebeurt Het (IDBGH)
- Begaafdheidsprofielscholen
- POINT
- Samenwerkingsverband Plein 013 (adviescommissie) en om in contact te komen met netwerken.

Aan de slag!

Adviescommissie van Samenwerkingsverband Plein 013

Als een school een hulpvraag heeft over de ondersteuning, kan deze worden gesteld aan de adviescommissie van Plein 013. De adviescommissie van Plein 013 denkt mee over welke aanpak, expertise, ondersteuning of plek het best passend kan zijn en/of welke wegen nog bewandeld kunnen worden.

Praktische invulling

Soms is het ondanks de inspanningen op school toch nodig om gespecialiseerde hulp in te schakelen om een (hoog)begaafde leerling goed te kunnen begeleiden. Deze hulp kunnen ouders aanvragen na overleg met de leerkracht, intern begeleider, begeleider passend onderwijs en/of het ondersteuningsteam).

Op de site: [12-Stappenplan - Zorg in Regio Hart van Brabant](#) staat weergegeven hoe het aanvragen van gespecialiseerde hulp verloopt.

Aan de slag!

Notitie voor jezelf

- Welke experts vanuit het werkveld zouden een bijdrage kunnen leveren aan de begeleiding van de leerling?
- Neem eens een kijkje op: [Wegwijzer Jeugd | WegwijzerHvB](#) om te zien welke jeugdhulp er allemaal ingezet kan worden om een leerling extra te ondersteunen.

NIVEAU 3. Gespecialiseerde ondersteuning

EXTRA BETROKKENEN

+ Samenwerkingsverband Plein 013
(Adviescommissie en vervolgens de
Toelaatbaarheidscommissie)

ACTIES

Inzet van arrangement op de eigen school (zie
achterzijde).

Informereren en verwijzen naar een (HB) voorziening
binnen het samenwerkingsverband.

Informereren en verwijzen naar het speciaal
basisonderwijs (SBO) en speciaal onderwijs (SO).
Aanvraag indienen voor een
Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

AANVULLEN OPP & (tussentijds) evalueren
met alle betrokkenen

FINANCIËN

Samenwerkingsverband Plein 013

Aan de slag!

Samenwerkingsverband Plein 013

De adviescommissie is betrokken en geeft advies voor inzet van een arrangement op de eigen basisschool of de toelating tot een voorziening of het speciaal (basis)onderwijs.

Toelaatbaarheidsverklaring

Wanneer een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal (basis)onderwijs is toegekend, kan de speciaal (basis)onderwijsschool overgaan tot plaatsing en inschrijving. Indien een arrangement is afgegeven voor plaatsing in een speciale hoogbegaafdheidsvoorziening binnen het samenwerkingsverband, melden ouders hun kind aan en beslist de betreffende voorziening over de plaatsing.

Notitie voor jezelf

- Wat is passend voor de leerling:
 - een arrangement op de eigen school;
 - een verwijzing naar een voorziening;
 - of een verwijzing naar speciaal (basis)onderwijs?
- Wat heb je nodig om dit duidelijk te krijgen?

Begrippenlijst

Klik op het begrip waar je meer over wilt weten:

BETROKKENEN

Leerling en ouders

Leerkracht

Intern begeleider & Kwaliteitscoördinator

Hoogbegaafdheidsexpert

Ondersteuningsteam

Begeleider Passend Onderwijs

Samenwerkingsverband Plein 013

Adviescommissie/ toelatingscommissie

Specifieke praktijken/ onderzoeksbureaus

Werkveld van experts

Buurtexperts

ACTIES

Leerling in beeld brengen

- Intake- aanmeldgesprek
- Signaleringsinstrumenten
- Toetsresultaten
- Leerlingobservaties
- Groepsbesprekingen
- Kindgesprek
- Oudergesprek
- Aanpassingen lesaanbod/ differentiatie

Beleids- en/of kwaliteitskaart

Begrippenlijst

Klik op het begrip waar je meer over wilt weten:

AANPASSINGEN LESAANBOD

Verdiepen

Compacten

Verrijken

Versnellen

ANDERE/ EXTRA ONDERSTEUNING:

Kindgesprek

Contact met peers

- Begaafdheidsprofielscholen
- Een (bovenschoolse) plusklas
- In De Buurt Gebeurt Het (IDBGH)

Diagnostisch onderzoek

Ander arrangement of voorziening

- Arrangement
- Voorzieningen
- Speciaal (basis)onderwijs

VASTLEGGING

Planmatige onderbouwing van aanpak

Ontwikkelingsperspectief plan (OPP)

I/O-velden

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

FINANCIËN:

Lumpsum, ondersteuningsbudget,
samenwerkingsverband Plein 013

Betrokkenen

Vanaf niveau 1 zijn de leerling en ouders, leerkracht en Intern begeleider/ Kwaliteitscoördinator betrokken. Hoe hoger op de trap, hoe meer ondersteuning en betrokkenen rondom de leerling. Iedereen heeft de verantwoordelijkheid voor zijn of haar eigen taak, om zo passende ondersteuning aan de leerling te kunnen bieden.

LEERLING EN OUDERS

Om de leerling zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling, is afstemming met ouders van de leerling belangrijk ([Bakker et al., 2013](#)). De leerling en ouders worden daarom altijd betrokken als extra ondersteuning wordt geboden. In niveau 1a gaat het vooral om informeren, maar vanaf niveau 1b gebeurt dit meer in overleg met leerling en ouders, bijvoorbeeld middels een kind- en oudergesprek of een driehoeksgesprek tussen leerling, ouder(s) en school. Zowel in het gesprek met de leerling als met ouders is het belangrijk om rekening te houden met hun behoefte aan autonomie, competentie en relatie ([Kenniscircling, 2018a](#)).

LEERKRACHT

In niveau 1a is de leerkracht verantwoordelijk voor het verzorgen van passend onderwijs en ondersteuning aan de leerling in de eigen groep ([Bakx et al., 2021](#)). In niveau 1a gaat het om aanvullende ondersteuning vanuit het reguliere lesaanbod en in niveau 1b wordt dit vanuit de eigen beslissingsbevoegdheid van de leerkracht aangevuld. Als hulp- of ondersteuningsvragen bij de (hoog)begaafde leerling worden gesignaleerd, kan de leerkracht terecht bij de intern begeleider/ kwaliteitscoördinator of HB-expert. Zie ook [deze kennisclip](#) over goed leraarschap voor (hoog)begaafde leerlingen.

INTERN BEGELEIDER & KWALITEITSCOÖRDINATOR

De intern begeleider/ kwaliteitscoördinator heeft op de eigen school coördinerende en begeleidende taken. Daarnaast is de intern begeleider/ kwaliteitscoördinator verantwoordelijk voor de (leer)ontwikkeling en -opbrengsten van alle leerlingen, dus ook van (hoog)begaafde leerlingen. Dit wordt in niveau 1a en 1b besproken tijdens de groepsbesprekingen die plaatsvinden met de intern begeleider/ kwaliteitscoördinator en leerkracht. De intern begeleider/ kwaliteitscoördinator raakt nauwer betrokken bij een (hoogbegaafde) leerling als aanvullende ondersteuning nodig is. In niveau 1a en 1b wordt de intern begeleider/ kwaliteitscoördinator geïnformeerd over aanpassingen in het lesaanbod, maar vanaf niveau 2 wordt de leerkracht (en soms ook de leerling) ondersteund door de intern begeleider/ kwaliteitscoördinator ([Bakx et al., 2021](#)). Goede leerkrachtbegeleiding van een intern begeleider/ kwaliteitscoördinator is belangrijk, want leerkrachten voelen zich hierdoor competent in het bieden van passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen ([Smeets et al., 2019](#)).

HOOGBEGAAFDHEIDSEXPERT (HB-EXPERT)

De HB-expert begeleidt leerkrachten bij het signaleren en passend begeleiden van (hoog)begaafde leerlingen. De intern begeleider/ kwaliteitscoördinator en de leerkracht zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen, maar kunnen voor ondersteuning en advisering terecht bij de HB-expert/ begeleider passend onderwijs. Soms zijn HB-experts aangesloten bij een professionele leeromgeving (PLG). Deze PLG's hebben op vaste momenten overleg over bijvoorbeeld beleid, casussen en organisatie van het aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen.

ONDERSTEUNINGSTEAM

Het ondersteuningsteam bestaat uit een team van experts van binnen en buiten de school. Het doel van dit team is om de leerling met zijn of haar ondersteuningsvraag vanuit verschillende disciplines te kunnen ondersteunen. Vanuit de school sluiten (naast de leerkracht en intern begeleider) de schoolmaatschappelijk werker, de jeugdverpleegkundige, de leerplichtambtenaar en de begeleider passend onderwijs aan. De HB-expert kan op aanvraag aansluiten. Daarnaast kan er soms voor gekozen worden om een externe hulpverlener te laten aansluiten, zoals een orthopedagoog.

BEGELEIDER PASSEND ONDERWIJS (BPO-ER)

De begeleider passend onderwijs richt zich op het leerproces en de ondersteuningsvragen van leerlingen (en hun ouders) en leerkrachten. De begeleider passend onderwijs is een expert op het gebied van een bepaald domein, zoals gedrag, taal of (hoog)begaafdheid en geeft ondersteuning op verschillende scholen in de buurt. De begeleider passend onderwijs zoekt waar mogelijk verbindingen/samenwerking tussen scholen op. De begeleider passend onderwijs heeft vaak een breed basispakket aan kennis van de ontwikkeling van kinderen en (passend) onderwijs. Deze kennis zet de begeleider passend onderwijs in om de leerling, ouder en leerkracht te ondersteunen in hun vraag. De begeleider passend onderwijs heeft in de eerste lijn contact met de intern begeleider.

ONDERSTEUNINGSTEAM

Scholen organiseren bijeenkomsten voor het ondersteuningsteam (multidisciplinair overleg), waar de ontwikkeling van de leerling vanuit verschillende disciplines wordt bekeken. De school heeft in beleid (waaronder het schoolondersteuningsprofiel en het schoolplan) vastgelegd op welke wijze het ondersteuningsteam functioneert en welke betrokkenen uitgenodigd worden voor het overleg. In het ondersteuningsteam is externe expertise aanwezig, waaronder schoolmaatschappelijk werk, de jeugdverpleegkundige/jeugdarts vanuit de GGD, de leerplichtambtenaar en de begeleider passend onderwijs. In dit team wordt besloten over: - het doen of aanvragen van extra onderzoek - het aanvragen van extra begeleiding door een gedragsdeskundige en/of andere disciplines. Waar nodig wordt de leerling langere tijd door het ondersteuningsteam gevolgd. Ouders sluiten altijd aan bij besprekingen van dit ondersteuningsteam.

SAMENWERKINGSVERBAND (PLEIN 013)

In een samenwerkingsverband [passend onderwijs](#) werken reguliere scholen en scholen voor [speciaal \(basis\)onderwijs](#) in een regio samen. Er worden onder andere afspraken gemaakt over welke begeleiding de reguliere scholen bieden, welke leerlingen een plek krijgen in het speciaal (basis)onderwijs en hoe de ondersteuningsmiddelen worden verdeeld. Deze afspraken worden vastgelegd in het [ondersteuningsplan](#). Het doel is een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen in de buurten te realiseren. Op zo'n manier dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken. Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, krijgen een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs. Voor een voorbeeld van een samenwerkingsverband in Tilburg zie [hier](#) de website van Plein 013.

ADVIESCOMMISSIE/TOELATINGSKOMMISSIE

De adviescommissie vervult een wettelijke taak vanuit het samenwerkingsverband. De intern begeleider/kwaliteitscoördinator vraagt in samenspraak met het ondersteuningsteam advies bij de adviescommissie. De adviescommissie heeft als taak het formuleren van adviezen voor het afgeven van een arrangement op de eigen basisschool, het formuleren van een advies voor plaatsing in één van de speciale voorzieningen (waaronder de Talentklas) en het formuleren van een deskundigenadvies voor een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal(basis)onderwijs. Vervolgens adviseert de toelaatbaarheidscommissie over toekenning of afwijzing van een aanvraag (arrangement of toelaatbaarheidsverklaring). De bestuurder van het samenwerkingsverband neemt het besluit over de toekenning van een arrangement of toelaatbaarheidsverklaring. De toelatingscommissie houdt zich bezig met het toekennen van Toelaatbaarheidsverklaringen voor het S(B)O en ...

... de arrangementen. Deze commissie bestaat uit orthopedagogen die op basis van een aanmeldossier (dat onder andere gevuld is met een OPP), besluiten of een leerling in aanmerking komt voor een toelaatbaarheidsverklaring of arrangement.

GESPECIALISEERDE PRAKTIJEN OF ONDERZOEKSBUREAUS

Betrokkenen kunnen besluiten om een gespecialiseerde praktijk of onderzoeksbureau in te schakelen voor diagnostiek en behandeling of therapie. Zie [hier](#) een overzicht van alle jeugdhulp die gecontracteerd is door de regio Hart van Brabant. Via [dit kwaliteitsregister](#) zijn professionals te vinden die getoetst zijn op opleiding, ervaring en scholing.

WERKVELD VAN EXPERTS

Het werkveld van experts bestaat uit experts op het gebied van passend onderwijs en (hoog)begaafdheid. Zo kun je bijvoorbeeld denken aan een professionele leergemeenschap van scholenstichtingen, werkgroep, talentnetwerk, PO-VO of een kenniswerkplaats op het gebied van (hoog)begaafdheid (Kennisrotonde, 2018b), zoals de [onderzoekswerkplaats POINT](#).

WIJKEPERS

Verschillende scholen hebben een HB-expert. In sommige buurten is het zo georganiseerd dat deze HB-experts samenkomen en overleggen over bijvoorbeeld de aanpak op de scholen en in de buurt omtrent (hoog)begaafdheid. In sommige gevallen zijn zij ook verantwoordelijk voor de vormgeving van de buurtinitiatieven.

Acties

LEERLING IN BEELD BRENGEN

Als een (hoog)begaafde leerling niet op tijd gesignaleerd wordt en daardoor geen passend onderwijsaanbod krijgt, kan dat leiden tot problemen op school en thuis ([Bakx, 2019](#); [Project Talent, 2019](#)). Het is daarom belangrijk om (hoog)begaafde leerlingen vroegtijdig te signaleren. Het signaleren kan wel lastig zijn, want (hoog)begaafdheid vertaalt zich lang niet altijd in het behalen van hoge schoolcijfers ([Project Talent, 2020](#)). Naast een hoge intelligentie worden bijvoorbeeld een sterk creatief denkvermogen en een hoge motivatie (voor een onderwerp dat de leerling interesseert) als kenmerken van (hoog)begaafdheid gezien ([Bakx et al., 2016](#); [Renzulli & Reis, 2018](#); [Talent Stimuleren, n.d.](#)). (Hoog)begaafdheid kan zich uiten op één of meerdere gebieden ([Gagné, 2010](#)). Zie ook [deze kennisclip](#) over de definitie van (hoog)begaafdheid en [deze kennisclip](#) over de kenmerken van (hoog)begaafdheid.

Voor schoolteams kan het helpend zijn om in gesprek te gaan over de visie m.b.t. het signaleren en van daaruit beleid te ontwikkelen. In [het boek "Hoe dan?!"](#) staan drie visies op begaafdheid beschreven en tips voor visieontwikkeling. De (hoog)begaafde leerling kan op verschillende manieren in beeld gebracht worden. Uit onderzoek blijkt dan ook dat een combinatie van verschillende soorten metingen en bronnen de (hoog)begaafde leerling het best in beeld brengt ([Acar et al., 2016](#)). Voor het signaleren van (hoog)begaafdheid kun je bijvoorbeeld denken aan:

- **INTAKE- OF AANMELDGESPREK:** Een intake vindt plaats tussen de voor- en vroegschoolse educatie (zoals kinderdagverblijf) of vorige school, nieuwe school en ouders van de leerling. Een goede overdracht is van belang voor een ononderbroken (leer)ontwikkeling voor het kind. Vaak hebben scholen een standaard (...)

Acties

- (...) intakeformulier met o.a. vragen over de ontwikkeling van het kind, die als leidraad van het gesprek gebruikt kan worden. Tijdens dit gesprek is het belangrijk om alert te zijn op kenmerken van (hoog)begaafdheid. Specifiek bij jonge kinderen kunnen een snelle taalontwikkeling (zoals grote woordenschat of al jong in volzinnen kunnen spreken), een grote leerhonger, een sterk creatief denkvermogen en autonomie kenmerken zijn van een ontwikkelingsvoorsprong ([Van Horssen-Sollie, 2020](#)). Zie ook [deze kennisclip](#) en [deze kennisclip](#) over (het signaleren van) een ontwikkelingsvoorsprong en [deze kennisclip](#) over kenmerken van (hoog)begaafdheid.
- **SIGNALERINGSINSTRUMENTEN:** Signaleringsinstrumenten kunnen gebruikt worden om te onderzoeken in hoeverre sprake is van bepaalde kenmerken van (hoog)begaafdheid of een ontwikkelingsvoorsprong. Vaak bestaat het instrument uit een vragenlijst die de leerkracht voor alle leerlingen kan invullen. Soms kunnen ook ouders en de leerling zelf een vragenlijst invullen. Hoewel de signaleringsinstrumenten niet allemaal wetenschappelijk onderbouwd zijn, kunnen ze relatief makkelijk ingezet worden en toch een globaal beeld van een leerling geven. Dit zijn de signaleringsinstrumenten die het veel ingezet worden binnen het Nederlandse basisonderwijs (zie ook [Project Talent, 2019](#)):
 - [Het professionaliseringsspel enIQma](#) voor kleuters (groep 1-2) en leerlingen uit groep 3 t/m 8.
 - [Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid \(DHH\)](#) voor kleuters (groep 1-2) en leerlingen uit groep 3 t/m 8.
 - [SIDI](#) voor kleuters (groep 1-2) en leerlingen uit groep 3 t/m 8.
 - [\(Hoog\)begaafdheid in Zicht](#) voor kleuters (groep 1-2) en leerlingen uit groep 3 t/m 8.
 - [Surplus Signaal Digitaal](#) voor kleuters (groep 1-2) en leerlingen uit groep 3 t/m 8.
 - [Knappe Kleuters](#) voor kleuters (groep 1-2).
 - [Screeningsmethode Tien Vragen Extensie](#) voor leerlingen uit groep 3 t/m 8.
 - [ZOOV+](#) voor leerlingen uit groep 2 (januari) t/m 8.
- **TOETSRESULTATEN:** De leerkracht kan naar de toetsresultaten van methodegebonden toetsen en methodeonafhankelijke toetsen (zoals Cito) van een leerling kijken. Hoge scores kunnen een indicator zijn van (hoog)begaafdheid, maar toetsresultaten zeggen lang niet alles. Zo kunnen (hoog)begaafde leerlingen bijvoorbeeld onderpresteren ([Kennisrotonde, 2017](#)). Bovendien lijkt specifiek de Cito-taal niet aan te sluiten bij de denkwijze van (hoog)begaafde leerlingen ([Bakx et al., 2016](#)). Bij meerkeuzevragen kunnen zij bijvoorbeeld bij elk antwoord wel een verklaring vinden waarom dat het juiste antwoord zou moeten zijn (zie ook [deze TED-talk](#)).
- **LEERLINGOBSERVATIES:** Observeren is doelgericht waarnemen met een uitgesteld oordeel ([Janson & Boog, 2019](#)). De leerkracht (of intern begeleider/ kwaliteitscoördinator) kan middels een observatie het concrete gedrag van een leerling zo objectief mogelijk in beeld brengen. De observator kan de leerling in verschillende settingen observeren, bijvoorbeeld tijdens de les om de werkhouding in beeld te brengen en tijdens de pauze of het samenwerken om de sociale interacties te kunnen zien. Er bestaan verschillende vormen van observeren (zie [Prodia, n.d.](#)). De observator kan een open observatie uitvoeren, maar kan ook gebruik maken van een observatie-instrument, bijvoorbeeld van een signaleringsinstrument. Op [de website van Iselinge Hogeschool](#) staan hulpmiddelen om concreet en waarneembaar gedrag van kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong te herkennen. Daarnaast kan de observator stimulerend signaleren. De kern (...)

- (...) van stimulerend signaleren is dat talenten zichtbaar worden zodra deze gestimuleerd worden ([Talent Stimuleren, 2016](#); zie ook [deze EduTalk](#)). Bij stimulerend signaleren kan de leerkracht een uitdagende of verrijkende taak bieden en observeren hoe de leerling hiermee omgaat.
- **GROEPSBESPREKINGEN:** Een groepsbespreking is een cyclische bespreking van leerlingen die meerdere keren per jaar plaatsvindt. Voorafgaand aan een groepsbespreking bekijkt de intern begeleider/ kwaliteitscoördinator alle leerresultaten in het leerlingvolgsysteem. Bij de groepsbespreking zijn de leerkracht en intern begeleider of kwaliteitscoördinator aanwezig. Samen bespreken zij bijzonderheden in de groep (bijvoorbeeld aan de hand van het groepsplan) en per leerling de leerresultaten, ontwikkeling op verschillende gebieden en mogelijke ondersteuningsbehoeften.
- **KINDGESPREK:** Volgens [Pameijer \(2017\)](#) zijn gesprekken tussen leerkracht en leerling een heel belangrijk onderdeel binnen het onderwijs, omdat het interessante informatie over de leerling oplevert, het de leerling-leerkracht relatie versterkt en het de motivatie en het eigenaarschap van de leerling stimuleert. Leerlingen kunnen vaak goed aangeven wat ze willen leren en wat ze hiervoor nodig hebben. In het boek van [Pameijer \(2017\)](#) staan concrete handvatten om gesprekken met leerlingen te voeren. De bijlagen van het boek zijn ook [hier](#) te vinden. Ook de methode [Praat en Teken](#) biedt handvatten om een verdiepend gesprek met leerlingen te voeren en informatie op te halen.
- **OUDEGESPREK:** Tijdens een oudergesprek kan de leerkracht (of intern begeleider/ kwaliteitscoördinator) nieuwe informatie over de (hoog)begaafde leerling krijgen, omdat ouders vaak de volledige ontwikkeling van hun kind hebben meegemaakt en hun kind in andere contexten kennen. (Hoog)begaafde leerlingen kunnen op school heel ander gedrag laten zien dan thuis. Een (hoog)begaafde leerling kan op school bijvoorbeeld onderpresteren, omdat niet tegemoetgekomen wordt aan zijn of haar onderwijsbehoeften ([White et al., 2018](#)). In [deze video](#) wordt hier een duidelijk voorbeeld van gegeven. [Hier](#) staat een format voor een (eerste) gesprek met ouders. In het artikel van [Pameijer \(2021\)](#) staan belangrijke aandachtspunten om mee te nemen tijdens een oudergesprek of een driehoeksgesprek (school-leerling-ouder).

BELEID EN/OF KWALITEITSKAART

Scholen of schoolbesturen hebben in hun beleidsplan vastgelegd hoe zij binnen de school het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen vormgeven. Op sommige scholen is dit vastgelegd in een kwaliteitskaart. In het boek van [Van Gerven \(2008\)](#) wordt middels een stappenplan beschreven welke aspecten in het beleidsplan voor (hoog)begaafde leerlingen terug moeten komen en welke keuzes hierbij gemaakt moeten worden. Zo zouden in het beleid de doelgroep, signalering en diagnostiek, vervroegde doorstroming, aanpassing van de leerstof en bijzondere leerlingondersteuning aan bod kunnen komen. Het boek van [Koenderink \(2015\)](#) kan helpend zijn bij het vormgeven van talentbeleid op scholen en het boek van [Bakx et al. \(2021\)](#) voor het vormgeven van de visie op (hoog)begaafdheid.

Aanpassingen lesaanbod

Als een (hoogbegaafde) leerling in het reguliere lesaanbod onvoldoende uitdaging krijgt, is het belangrijk om het lesaanbod aan te passen op de ondersteuningsbehoeften van deze leerling. Wanneer niet tegemoetgekomen wordt aan de onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen kan dat o.a. leiden tot onderpresteren ([Siegle & McCoach, 2018](#); [White et al., 2018](#)) en minder motivatie ([McCoach & Flake, 2018](#)), wat weer kan leiden tot verveling en gedrags- en/of sociaal-emotionele problemen.

VERDIEPEN

In niveau 1a kan de leerkracht al beslissen om de (hoog)begaafde leerling verdieping aan te bieden. Verdieping sluit altijd aan op de basisstof van het reguliere curriculum, waarbij de leerling letterlijk dieper ingaat op deze stof. Verdiepen is verbonden aan de lesstof. Elke methode heeft een extra bijlage of werkwijze voor verdieping.

COMPACTEN

(Hoog)begaafde leerlingen besteden vaak onnodig veel tijd aan het herhalen van een vaardigheid die zij al beheersen ([Renzulli et al., 1983](#)). Door vooraf te toetsen, krijgt de leerkracht inzicht in welke vaardigheden de (hoog)begaafde leerling al beheerst. Op basis daarvan kan de leerkracht beslissen om te compacten: de leerkracht beperkt de reguliere leerstof tot de essentie en laat onnodige herhaling weg ([Kennisrotonde, 2021a](#)). De tijd die door het compacten overblijft, kan besteed worden aan versnellen en verrijken ([Renzulli et al., 1983](#)). Op de website van [Talent Stimuleren \(n.d.\)](#) staan richtlijnen voor compacten. Het [signaleringsinstrument DHH](#) biedt ook hulp bij het compacten van de lesstof: per vakgebied en per verschillende actuele methodes, wordt uitgelegd hoe de lesstof compact kan worden.

VERRIJKEN

Verrijken is erop gericht om 'rijker' of dieper te werken aan of in te gaan op een bepaalde inhoud, zoals een bepaald domein of concept ([Worrell & Erwin, 2011](#)). Compacten gaat altijd vooraf aan verrijken. Verrijken kan ingevuld worden in de vorm van extra-curriculaire activiteiten ([Stoeger et al., 2018](#)). Een veelgebruikt model voor verrijking is het 'Enrichment Triad Model' ([Renzulli, 1977 in Renzulli & Reis, 2018](#); [Renzulli & Renzulli, 2010](#)). Dit model onderscheidt drie typen verrijking: type I, II en III:

- Bij type I worden leerlingen blootgesteld aan nieuwe onderwerpen, problemen en kennisgebieden die niet in het reguliere curriculum worden behandeld.
- Type II worden methoden en materialen ingezet om de denkontwikkeling van leerlingen te stimuleren, door in te zetten op creatief, kritisch en probleemoplossend te denken.
- Type III-verrijking wordt afgestemd op de interesses, motivatie en creativiteit van de leerling. Zo kan een leerling bijvoorbeeld een eigen onderzoek uitvoeren. Leerlingen leren hierdoor belangrijke vaardigheden, zoals plannen, organiseren en evalueren.

Zie [hier](#) meer informatie over rijke leeractiviteiten. Op de [website van POINT](#) worden ook tips gegeven over hoe de lesstof verrijkt kan worden, zo staan [hier](#) praktische handvatten voor hoe leerkrachten a.d.h.v. materialen de lesstof kunnen verrijken.

VERSNELLEN

Versnellen is het versneld doorlopen van (een deel van) het reguliere curriculum. Versnellen kent verschillende vormen, zoals versnellen in een bepaald vak en een groep of leerjaar overslaan ([De Boer, 2014](#)). Voor (hoog)begaafde leerlingen heeft versnellen op korte en lange termijn geen negatief effect op de sociaal-emotionele ontwikkeling en zelfs een positief effect op de cognitieve ontwikkeling ([Kennisrotonde, 2016/2021](#)).
(...)

(...) Wel blijkt versnellen pas echt effectief als het na én in combinatie met verrijken plaatsvindt ([Kennisrotonde, 2021b](#)). Als er alleen versneld wordt -zonder verrijking- dan zal de leerling later opnieuw een voorsprong krijgen. De [versnellingswenselijkheidlijst \(VWL\)](#) biedt ondersteuning in de beslissing om leerlingen te laten versnellen.

Andere/ extra ondersteuning

Andere extra ondersteuning kan op verschillende manieren vormgegeven worden, afhankelijk van de specifieke onderwijsbehoeften van de (hoog)begaafde leerling. Een paar voorbeelden:

KINDGESPREK MET EEN EXPERT OF INDIVIDUELE BEGELEIDING

School kan ervoor kiezen om ter ondersteuning van de leerkracht een HB-expert van de school of de buurt in te zetten (of in sommige gevallen de begeleider passend onderwijs met kennis van HB). In sommige gevallen worden ook externe hulpverleners ingezet. De externe hulpverleners kunnen in samenspraak met de leerkracht en intern begeleider/ kwaliteitscoördinator van de school soms besluiten dat de hulp niet na schooltijd wordt geboden. Het aanbod wordt dan een onderdeel van het lesprogramma van de leerlingen en wordt dus tijdens de reguliere lestijd geboden. Afhankelijk van de school kan deze hulp binnen de school of met behulp van een externe expert geboden worden.

CONTACT MET PEERS

Peers zijn ontwikkelingsgelijken die vergelijkbare onderwijsbehoeften hebben en elkaar intellectueel kunnen stimuleren, omdat ze qua capaciteiten ongeveer op hetzelfde niveau zitten ([APA, 2020](#)). Aangezien de afstand tussen (hoog)begaafde leerlingen en hun leeftijdsgenoten op intellectueel (maar soms ook sociaal en emotioneel) gebied groot is, is contact met ontwikkelingsgelijken belangrijk. Afhankelijk van het ondersteuningsniveau en de school, kan het contact met peers binnen of buiten de school gefaciliteerd worden. Contact met peers kan bijvoorbeeld gefaciliteerd worden middels:

- **BEGAAFDHEIDSPROFIELSCHOLEN:** Deze scholen kenmerken zich door kwalitatief goed onderwijs en passende ondersteuning aan (hoog)begaafde leerlingen. Zie [hier](#) meer informatie over begaafdheidsprofiel scholen.
- **(BOVENSCHOOLSE) PLUSKLAS:** In een (bovenschoolse) plusklas komen (hoog)begaafde leerlingen voor een aantal uren of dagdelen per week samen. Hier krijgen zij een ander onderwijsaanbod. Plusklassen hebben vaak een positief effect op bijvoorbeeld werkhouding, motivatie en plezier ([Kennisrotonde, 2017b](#)), maar het is belangrijk dat het onderwijsaanbod ook in de reguliere klas is afgestemd op de behoeften van de (hoog)begaafde leerling.
- **IN DE BUURT GEBEURT HET (IDBGH):** IDBGH is opgericht om passend onderwijs (ook voor hoogbegaafde leerlingen) in de buurt te kunnen realiseren. Zie [hier](#) meer informatie over IDBGH.
- **DEELNAME AAN BUURTINITIATIEVEN EN/OF PARTICULIERE INITIATIEVEN:** In de regio Plein 013 streeft men er in de verschillende buurten naar om geen kind de buurt uit te moeten laten gaan voor passend onderwijs. Dit houdt in dat scholen (van verschillende stichtingen) samenwerken om het onderwijs voor leerlingen in de buurt zo passend mogelijk te maken. Voor (hoog)begaafde leerlingen worden/zijn er daarom in de verschillende buurten buurtinitiatieven ingericht. Deze leerlingen kunnen daar gemiddeld genomen één dag in de week peers van verschillende scholen in de buurt ontmoeten. Zij krijgen die dag een speciaal lesaanbod aangeboden dat vaak gericht is op verdieping, verrijking, peers ontmoeten, 'leren leren' en psycho-educatie.

DIAGNOSTISCH ONDERZOEK

Soms kunnen, ondanks alle inspanningen, de ondersteuningsbehoeften van een ((hoog)begaafde) leerling niet goed in beeld worden gebracht. Ouders kunnen dan (vaak in overleg met school) besluiten om een leerling aan te melden voor een diagnostisch onderzoek. Vaak wordt gekozen voor een breed onderzoek waarin alle kindfactoren, maar ook alle omgevingsfactoren worden meegenomen. Diagnostisch onderzoek wordt meestal door een orthopedagoog of psycholoog uitgevoerd met als doel gedrag te kunnen verklaren en passende begeleiding te kunnen bieden ([Ruijsenaars & Van den Bergh, 2012](#)). In [deze kennisclip](#) wordt specifiek meer uitleg gegeven over intelligentieonderzoek en het interpreteren van de resultaten.

ANDER ARRANGEMENT OF ANDERE VOORZIENING

Als de school ondanks alle inspanningen niet meer kan aansluiten bij de onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen, kunnen de betrokkenen besluiten om 1) een arrangement aan te vragen of 2) te verwijzen naar een voorziening (voor meer informatie zie de site van [Plein 013](#)).

- **ARRANGEMENT:** Een arrangement is in de meeste gevallen een tijdelijke interventie, waarna de (hoog)begaafde leerling weer kan functioneren binnen de (basis)ondersteuning van de school. In een arrangement staat beschreven welke extra activiteiten de school gaat ondernemen of welke aanpassingen er gedaan moeten worden in het belang van de leerling. Scholen die verbonden zijn aan het samenwerkingsverband kunnen een arrangement verzorgen, dat wordt betaald uit het budget van het samenwerkingsverband. In eerste instantie wordt gekeken of het arrangement uitgevoerd kan worden op de school waar de leerling onderwijs volgt. In sommige gevallen wordt het arrangement uitgevoerd op een andere school/locatie.
- **VOORZIENINGEN:** Scholen in regio Plein 013 kunnen samen met ouders een aanvraag indienen bij het SWV om gebruik te maken van de extra ondersteuning die het samenwerkingsverband georganiseerd heeft. Wanneer blijkt dat de leerling extra ondersteuning nodig heeft, kan de leerling gebruik maken van gespecialiseerd onderwijs of kan er plaatsing in een van de speciale voorzieningen van het samenwerkingsverband zoals de Talentklas of de Parelklas plaatsvinden. De betreffende basisschool vraagt een toelaatbaarheidsverklaring aan voor plaatsing in het S(B)O of een arrangement voor plaatsing in een van de speciale voorzieningen. De adviescommissie van Plein 013 adviseert over de zwaarte van de ondersteuningsbehoeften middels de zogenoemde [categoriebepaling](#).

Vastlegging

PLANMATIGE ONDERBOUWING VAN AANPAK

Scholen dienen planmatig te onderbouwen hoe een specifieke aanpak voor een individuele leerling of een groep leerlingen wordt gehanteerd. Het verschilt per school hoe dit plan wordt genoemd (denk aan: groepsplannen, blokplannen en handelingsplannen). Leerkrachten en intern begeleiders/kwaliteitscoördinatoren kunnen een plan opstellen volgens de cyclus van handelingsgericht werken ([Pameijer, 2017](#)). Dit model is heel geschikt voor het maken van plannen voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, zie achterzijde. Bij 1) waarnemen wordt de beginsituatie van de leerling vastgelegd, bij 2) begrijpen worden de onderwijsbehoeften en doelen vastgelegd, bij 3) plannen wordt in overleg vastgelegd welke acties voor de (hoog)begaafde leerling ingezet worden en bij 4) realiseren wordt vastgelegd hoe het plan geëvalueerd gaat worden. Geadviseerd wordt om 6 weken lang het plan uit te voeren, om het vervolgens te evalueren en bij te stellen. Daarna kan het aangepaste plan opnieuw 6 weken lang worden uitgevoerd. Hoe hoger op de trap van de ondersteuningsniveaus, hoe meer betrokkenen bij het plan betrokken zijn.

HANDELINGSGERICHT WERKEN

ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF PLAN (OPP)

Scholen moeten een OPP opstellen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben boven de geboden basisondersteuning. Een OPP wordt ook altijd gebruikt voor een verwijzing naar het S(B)O en aanvragen van arrangementen. Een OPP is gericht op de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling op korte- en lange termijn en moet voortdurend geactualiseerd worden. Zo moet in een OPP bijvoorbeeld de te verwachte uitstroombestemming van de leerling staan, een onderbouwing hiervan met bevorderende en belemmerende factoren en een beschrijving van de aanvullende ondersteuning die geboden wordt ([Inspectie van het Onderwijs, n.d.](#)). Voor SWV Plein 013 is een beleidsdocument opgesteld waarin wordt beschreven waar een OPP aan dient te voldoen.

IVO-VELDEN

IVO is de afkorting voor Indicietelling Vanuit Onderwijsbehoeften (Miedema, 2012). Er zijn vijf IVO-velden die staan voor vijf gebieden waarbinnen onderwijsbehoeften kunnen worden beschreven. De ondersteuningsbehoeften van een leerling dienen middels de IVO-velden te worden beschreven in het OPP.

1. Hoeveelheid aandacht/handen in de klas
2. Onderwijsmaterialen
3. Ruimtelijke omgeving
4. Expertise
5. Samenwerking met externe organisaties

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL (SOP)

Elke school heeft een ondersteuningsprofiel. Vaak is dit te vinden in de schoolgids, het schoolplan en/of de website van de school. In een schoolondersteuningsprofiel staat vastgelegd hoe de school invulling geeft aan de basisondersteuning en de extra ondersteuning (bijvoorbeeld met behulp van een samenwerkingsverband) voor (hoogbegaafde) leerlingen. Het kan per school verschillen hoe deze ondersteuning geregeld is.

Financiën

LUMPSUM

In ondersteuningsniveau 1 dient de (basis)ondersteuning te worden bekostigd door de school (het schoolbestuur), vanuit de daartoe ontvangen lumpsum middelen.

ONDERSTEUNINGSBUDGET

In ondersteuningsniveau 2 dient de (extra) ondersteuning te worden bekostigd door de school (het schoolbestuur), vanuit lumpsum middelen. Daarnaast ontvangt de school aanvullende financiering vanuit het samenwerkingsverband.

Scholen zoeken in het kader van **In De Buurt Gebeurt Het (IDBGH)** de samenwerking op in buurtinitiatieven, waarbij een bovenschools plusinitiatief bekostigd kan worden vanuit het ondersteuningsbudget van de scholen zelf.

Daarnaast (indien mogelijk en afgesproken binnen het samenwerkingsverband) ontvangt de school (het schoolbestuur) aanvullende financiering vanuit het samenwerkingsverband; het zogenoemde (school)ondersteuningsbudget.

Wanneer in de begeleiding van een leerling de noodzaak wordt gezien om een samenwerking aan te gaan met zorgprofessional(s), kan men een verwijzing aanvragen voor jeugdhulp. De [jeugdhulp](#) wordt dan bekostigd vanuit de gemeente en is dus niet voor de rekening van de ouders.

Er kunnen ook andere middelen worden aangewend om (extra) ondersteuning te organiseren; zoals onder andere bestaande subsidies.

SAMENWERKINGSVERBAND PLEIN 013

In ondersteuningsniveau 3 wordt het passend onderwijs gefinancierd vanuit het samenwerkingsverband middels arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) zodat leerlingen ondersteund kunnen worden op de eigen basisschool, binnen een voltijd-(hoog)begaafdheidsvoorziening binnen het samenwerkingsverband of op het S(B)O.

Deze waaier is een initiatief van de deelnemers van POINT013 2.0 en is in samenwerking met Plein 013 tot stand gekomen.

De digitale versie van deze waaier bevat doorklik mogelijkheden naar meer informatie en een uitgebreide begrippenlijst.

<https://www.point013.nl/producten-point/>

